

▣ Κλίμακες για ανίχνευση αναπτυξιακών διαταραχώνπηγή www.epeack.ncsr.gr**▣▣▣ Περίληψη**

Προκειμένου να αξιολογήσουμε τη συμπεριφορά, τις επιδόσεις ή τις δυσκολίες ενός παιδιού τόσο σε επίπεδο πρώιμης ανίχνευσης όσο και σε επίπεδο διάγνωσης ή διαφορικής διάγνωσης συχνά χρησιμοποιούμε τυποποιημένα κριτήρια αξιολόγησης τα λεγόμενα τεστ. Η σωστή χρήση των τεστ μας δίνει τη δυνατότητα συλλογής αντικειμενικών πληροφοριών σχετικά με τις ανάγκες ή δυσκολίες ενός παιδιού. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να αξιοποιηθούν στο σχεδιασμό και την εφαρμογή κατάλληλων θεραπευτικών ή εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Πολλά από αυτά χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με άλλες μεθόδους εναλλακτικής αξιολόγησης ή σε συνδυασμό με ιατρικές εξετάσεις κ.τ.λ. Εμείς▣ θα αναφερθούμε σε μια σειρά κλιμάκων που χρησιμοποιούνται συχνότερα στη διαδικασία πρώιμης ανίχνευσης ή διάγνωσης ▣ μαθησιακών δυσκολιών ή και βλαβών που οδηγούν σε πολλαπλές αναπηρίες. Ως εκπαιδευτικοί οφείλουμε να γνωρίζουμε την ύπαρξή τους επειδή συχνά καλούμαστε να ▣▣ στηρίξουμε την εκπαιδευτική μας παρέμβαση στα αποτελέσματά τους.

{tab=Σελ1}

1.▣ Εισαγωγή

Προκειμένου να αξιολογήσουμε τη συμπεριφορά, τις επιδόσεις ή τις δυσκολίες ενός παιδιού τόσο σε επίπεδο πρώιμης ανίχνευσης όσο και σε επίπεδο διάγνωσης ή διαφορικής διάγνωσης συχνά χρησιμοποιούμε τυποποιημένα κριτήρια αξιολόγησης τα λεγόμενα τεστ. Σύμφωνα με το Zazzo (Βάμβουκας, 1993:283), τεστ είναι « μια αυστηρά καθορισμένη δοκιμασία ως προς τις συνθήκες εφαρμογής και τον τρόπο της βαθμολογίας της, η οποία επιτρέπει να προσδιορίζεται η θέση ενός υποκειμένου σε σχέση με έναν πληθυσμό που είναι βιολογικά και κοινωνικά επακριβώς καθορισμένος». Τα πιο σπουδαία χαρακτηριστικά για τον καθορισμό μιας δοκιμασίας ως τεστ είναι : η τυποποίηση, η στάθμιση, η αξιοπιστία και η εγκυρότητα. Η σωστή χρήση των τεστ μας δίνει τη δυνατότητα συλλογής αντικειμενικών πληροφοριών σχετικά με τις ανάγκες ή δυσκολίες ενός παιδιού. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να αξιοποιηθούν στο σχεδιασμό και την εφαρμογή κατάλληλων θεραπευτικών ή εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Τα τεστ έχουν κατά καιρούς δεχτεί αυστηρές κριτικές ως προς τη χρησιμότητα και την αποτελεσματικότητά τους, αλλά, παρά τα ενδεχόμενα μειονεκτήματά τους,▣ γεγονός είναι ότι αποτελούν πολύτιμα εργαλεία στα χέρια των ειδικών που γνωρίζουν πώς να χρησιμοποιήσουν τις πληροφορίες που παίρνουν από αυτά. Πολλά από αυτά χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με άλλες μεθόδους εναλλακτικής αξιολόγησης ή σε συνδυασμό με ιατρικές εξετάσεις κ.τ.λ. Εμείς▣ θα αναφερθούμε σε μια σειρά κλιμάκων που χρησιμοποιούνται συχνότερα στη διαδικασία αξιολόγησης παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες και αναπτυξιακές διαταραχές που μπορεί να οδηγήσουν σε πολλαπλές αναπηρίες. Ως εκπαιδευτικοί οφείλουμε να γνωρίζουμε την ύπαρξή τους επειδή συχνά καλούμαστε να τα ερμηνεύσουμε ή να στηρίξουμε την εκπαιδευτική μας παρέμβαση στα αποτελέσματά τους. Εξάλλου ορισμένα από αυτά κατασκευάστηκαν για να χρησιμοποιηθούν από εκπαιδευτικούς και καλό θα ήταν να χρησιμοποιούνται μετά την απαραίτητη βέβαια εκπαίδευση πάνω στη χρήση τους.

{tab=Σελ2}

2. Επιλεγμένες κλίμακες**2.1 Denver Developmental Screening Test (D.D.S.T.)**

(Αναπτυξιακή Ανιχνευτική Δοκιμασία των Frankenburg & Dodds, 1967)

Ανιχνεύει προβλήματα νοητικής καθυστέρησης και ψυχοκινητικής ανάπτυξης. Στην Ελλάδα έχει σταθμιστεί από τον κ. Ι. Τσίκουλα (1983), καθηγητή αναπτυξιακής παιδιατρικής στο Α.Π.Θ. Επίσης, έχει χρησιμοποιηθεί για ερευνητικούς σκοπούς από τον Μακαρώνη (1989) και τον Παναγιωτόπουλο (1991).

entaxis

Test ανίχνευσης αναπτυξιακών διαταραχών

Αποτελείται από 105 ασκήσεις - ικανότητες γραμμένες κατά σειρά ηλικίας - επιτυχίας για παιδιά από 1 μηνός έως 6 ετών. Οι ικανότητες αυτές είναι χωρισμένες σε 4 τομείς ως εξής :

Αδρή κινητικότητα : Η ικανότητα κάθισης , βάδισης

Λεπτοί χειρισμοί και αντίληψη : Εδώ υπάγονται οι ικανότητες όρασης και χρησιμοποίησης των χεριών (σύλληψη , ζωγραφική).

Γλώσσα - Ομιλία : Εδώ εξετάζονται οι ικανότητες ακοής , ομιλίας , εκτέλεσης εντολών

Κοινωνικότητα : Εδώ υπάγονται οι ικανότητες του παιδιού να αυτοεξυπηρετείται και να συνεργάζεται με τους ανθρώπους.

Για τη χορήγησή του απαιτείται μικρή εκπαίδευση. Ο χρόνος χορήγησής του είναι μόλις 10 λεπτά και γι' αυτό προσφέρεται για ανίχνευση σε μεγάλο πληθυσμό παιδιών.

2.2 Έκθεση καταγραφής αναπτυξιακών δεξιοτήτων (Σχέδιο MEMPHIS)

Έχει προσαρμοστεί στην Ελληνική Γλώσσα αλλά δεν έχει αναφερθεί η στάθμισή του. Είναι κατάλληλο για παιδιά 3 μηνών - 5 ετών. Ενδείκνυται για ανίχνευση ψυχοκινητικής καθυστέρησης Περιλαμβάνει έξι τομείς οι οποίοι είναι :

· Προσωπικές δεξιότητες - Αυτομέριμα

· Γενικές Κινητικές Δεξιότητες

· Λεπτές Κινητικές Δεξιότητες

· Γλωσσικές Δεξιότητες

· Γνωσιοαντιληπτικές Δεξιότητες

· Κοινωνικές Δεξιότητες

{tab=Σελ3}

2.3 Griffiths test

Οι εξελικτικές κλίμακες του Griffiths test είναι κατάλληλες για παιδιά ηλικίας 0 - 2 ετών και για παιδιά 2 - 8 ετών. Χρησιμοποιήθηκαν για ερευνητικούς σκοπούς στην χώρα μας από την Αγγελουπούλου-Σακαντάμη (1980) και από την Μαντωνανάκη κ.άλ. (1986). Προσφέρει μια ολοκληρωμένη εικόνα ψυχοκινητικής ανάπτυξης του παιδιού , αλλά για τη χορήγησή του απαιτείται ειδική εκπαίδευση.

Περιλαμβάνει τους τομείς :

Κινητικότητα

Προσωπική - Κοινωνική εξέλιξη

Εξέταση ακοής - ομιλίας

Συντονισμός χεριού - ματιού

Παρουσίαση

Πρακτικός συλλογισμός

2.4 Εξελικτικές κλίμακες του Gesell

Αφορούν παιδιά ηλικίας 4 εβδομάδων έως έξι ετών. Περιλαμβάνουν στοιχεία εξέλιξης των παιδιών σε 4 τομείς :

Γλωσσική εξέλιξη

entaxis

Test ανίχνευσης αναπτυξιακών διαταραχών

Κινητική εξέλιξη

Προσαρμοστική συμπεριφορά

Συναισθηματική ανάπτυξη

2.5 Οι κλίμακες νοητικής και κινητικής εξέλιξης της Bayley

(Για παιδιά από 2 μηνών έως 3 ½ ετών)

□□□□□□□□□□ Περιλαμβάνουν:

Νοητική κλίμακα που αξιολογεί τις αντιληπτικές ικανότητες και την αντίδραση στους ερεθισμούς.

Κινητική κλίμακα που ελέγχει τον συντονισμό των κινήσεων

Ερωτηματολόγιο κοινωνικής ανάπτυξης και προσαρμογής.

2.6 Οι κλίμακες του Sheridan

(Για παιδιά ενός μηνός έως πέντε (5) ετών).

Αφορούν:

Στάσεις του σώματος και γενική κινητικότητα

Όραση και λεπτή κινητικότητα

Ακοή και ομιλία

Κοινωνική συμπεριφορά και παιχνίδι

2.7 Τεστ ζωγραφικής ενός ανθρώπου της Goodenough

Το τεστ αυτό σχεδιάστηκε από τη Goodenough το 1926 για την εκτίμηση των νοητικών ικανοτήτων των παιδιών και χρησιμοποιήθηκε ευρέως ως συμπληρωματικό του τεστ Stanford-Binet και άλλων λεκτικών κλιμάκων (Anastasi, 1968).

Καλύπτει παιδιά ηλικίας 3-16 ετών, αλλά έχει καλύτερα αποτελέσματα σε παιδιά ηλικίας 3 έως 10 ετών.

Το 1963 ο Harris αναθεώρησε το "Draw a man", προσθέτοντας ένα πιο αναλυτικό βαθμολογικό σύστημα και προτείνοντας εκτός από το σχέδιο του ανθρώπου (άνδρα), το σχέδιο της γυναίκας και του εαυτού. Το νέο σύστημα περιλαμβάνει 73 βαθμολογικά σημεία για το σχέδιο του άνδρα, 71 για το σχέδιο της γυναίκας και μια κλίμακα εκτίμησης 12 ποιοτικών σημείων, όπου το 1 εκφράζει τη χαμηλή και το 12 την ανώτερη ποιότητα (Anastasi, 1968, Κουλάκογλου 1998).

Σήμερα, χρησιμοποιούνται από πολλούς ερευνητές και ως εργαλείο αξιολόγησης της προσωπικότητας και ελέγχου της ενημερότητας που έχουν τα παιδιά για τα μέρη του σώματός τους και τη σχέση του ενός με το άλλο, καθώς και της ικανότητάς τους να κρατούν το μολύβι και να ελέγχουν την κίνηση του χεριού (Gordon & Mackinlay, 1980). Ενώ πολλά τεστ περιλαμβάνουν στις ενότητες του το σχέδιο του ανθρώπου (π.χ Denver, Griffiths, Ziler, Fay), χρησιμοποιώντας το καθένα διαφορετικό βαθμολογικό σύστημα.□□

{tab=Σελ4}

2.8 Bender Gestall test (οπτικο - κινητικό)

Αποτελείται από εννιά □ γεωμετρικές φιγούρες που παρουσιάζονται στον εξεταζόμενο ξεχωριστά και πρέπει να τις αντιγράψει με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια, ενώ αργότερα μπορεί να του ζητηθεί να τις αναπαραγάγει από μνήμης.

Η αξιολόγησή του τεστ δεν εξαρτάται από τη μορφή αυτή καθαυτή, αλλά από τη σχέση της μορφής με το υπόστρωμα χώρου (πλαίσιο).

Το τεστ αυτό είναι από τα πιο διαδεδομένα στην Αμερική και χρησιμοποιείται κυρίως για τη διάγνωση της εγκεφαλικής βλάβης σε άτομα από 4 ετών μέχρι και ενήλικες (Anastasi, 1968, Κουλάκογλου, 1998).

entaxis

Test ανίχνευσης αναπτυξιακών διαταραχών

2.9 Αναθεωρημένο τεστ οπτικής διατήρησης του Benton

Είναι μια δοκιμασία που εξετάζει την οπτική αντίληψη, την οπτική μνήμη, τις οπτικο-δομικές ικανότητες, καθώς και τις μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις. Παράλληλα δίνει ενδείξεις και για συναισθηματικού τύπου διαταραχές (επιθετικότητα, απάθεια, κατάθλιψη, αντικοινωνική συμπεριφορά).

Αποτελείται από τρεις εναλλακτικές μορφές (C, D & E). Κάθε μορφή έχει δέκα σχέδια με μία ή περισσότερες φιγούρες. Παρουσιάζουμε τα σχέδια ένα - ένα κι αυτό που μας ενδιαφέρει είναι αν το παιδί μπορεί να θυμηθεί και να αντιγράψει αυτά τα σχέδια κι όχι η τελειότητα του σχεδίου.

Η αξιολόγηση είναι ποιοτική και γίνεται με βάση τα λάθη (αφαίρεση περιφερειακής φιγούρας, αντιστροφές, λάθη μεγέθους, κ.τ.λ.).

2.10 Εξελικτικό τεστ οπτικής αντίληψης της M. Frostig

Αποτελείται από πέντε επιμέρους τεστ :

Οπτικοκινητικός συντονισμός : Μετράει την ικανότητα του παιδιού να συντονίζει το χέρι με το μάτι του.

Διάκριση φιγούρας - φόντου : Μετράει την ικανότητα του παιδιού να αντιλαμβάνεται σχήματα - μορφές, τα οποία βρίσκονται σε πλαίσια που προοδευτικά γίνονται πιο σύνθετα.

Διατήρηση φόρμας : Περιλαμβάνει την αναγνώριση γεωμετρικών σχημάτων που παρουσιάζονται μέσα στο χώρο, καθώς και τη διάκριση σχημάτων από άλλα παρόμοια σχήματα.

Θέση στο χώρο : Μετράει την ικανότητα του παιδιού να αναγνωρίζει σχήματα - μορφές που παρουσιάζονται ανεστραμμένα ή με αντίθετη κατεύθυνση μέσα σε σειρές σχημάτων.

Σχέσεις στο χώρο : Αξιολογεί την ικανότητα του παιδιού να αναλύει απλά σχήματα και πρότυπα. Το παιδί πρέπει να αντιγράψει διάφορες γραμμές που δημιουργούν σχήματα με βάση καθοδηγητικές τελείες. Το τεστ αυτό τα τελευταία χρόνια έχει δεχτεί κριτική, ωστόσο παραμένει ένα χρήσιμο εργαλείο. Μας δίνει πληροφορίες για τη γενική αντιληπτική ικανότητα του παιδιού, αλλά και για τις επιμέρους αντιληπτικές του ικανότητες. Επίσης διαθέτει και αντίστοιχα θεραπευτικά προγράμματα για τη βελτίωση των περιοχών που παρουσιάζουν ανεπάρκειες.

2.11 Vineland Social Maturite Scale του Doll

Είναι ένα από τα πιο κλασικά εργαλεία αξιολόγησης της προσαρμοστικής συμπεριφοράς. Έχει υποβληθεί σε αρκετές αναθεωρήσεις και σήμερα είναι γνωστό ως Vineland Adaptive Behavior Scale. Καλύπτει ένα εύρος ηλικίας από τη γέννηση μέχρι 25 ετών. Η χρήση του είναι ευρεία στις μικρότερες ηλικίες και είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για την αξιολόγηση νοητικά καθυστερημένων παιδιών. Αποτελείται από 117 θέματα, τα οποία είναι ομαδοποιημένα σε ηλικιακά επίπεδα. Οι πληροφορίες για κάθε θέμα λαμβάνονται με ατομικές συνεντεύξεις είτε με το ίδιο το παιδί, είτε με αυτόν που το φροντίζει. Η κλίμακα βασίζεται στο τι το παιδί μπορεί να εκτελέσει στην καθημερινή του ζωή. Τα θέματα χωρίζονται σε οκτώ κατηγορίες : γενική αυτοβοήθεια, αυτοβοήθεια στο φαγητό, αυτοβοήθεια στο ντύσιμο, αυτοεξυπηρέτηση, απασχόληση, επικοινωνία, κίνηση, και κοινωνικοποίηση (Anastasi, 1968).

Ο τομέας των κινητικών ικανοτήτων χορηγείται μόνο σε παιδιά κάτω των 6 ετών ή σε άτομα με κινητικά προβλήματα.

Η κλίμακα αυτή είναι δημοφιλής και στη χώρα μας.

{tab=Σελ5}

2.12 Η σειρά κλιμάκων του Wechler

Περιλαμβάνει τρία διαφορετικά τεστ τα οποία απευθύνονται σε διαφορετικές ηλικίες : το WAIS (για ενήλικους), το WISC (6-17 ετών) & το WPPSI (3-7 ετών). Και τα τρία τεστ έχουν αναθεωρηθεί πρόσφατα

entaxis

Test ανίχνευσης αναπτυξιακών διαταραχών

(Κουλάκογλου, 1998). (Λεπτομέρειες δεξ στις σημειώσεις του Α' μέρους-επιμόρφωσης, στο κεφ. Ψυχολογική Αξιολόγηση με συγγραφέα την κ. Κοντοπούλου).

2.13 Το Αθηνά Τεστ Διάγνωσης Δυσκολιών Μάθησης

Το τεστ αυτό κατασκευάστηκε και σταθμίστηκε στη χώρα μας, στο Ψυχομετρικό εργαστήριο του Τομέα Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών από τους Παρασκευόπουλο, Καλαντζή-Αζίζι και Γιαννίτσα (1999).

Σύμφωνα με τους κατασκευαστές του "είναι ένα προκριματικό ψυχοδιαγνωστικό μέσο, το οποίο κατασκευάστηκε, ειδικώς, για να το χρησιμοποιούν οι δάσκαλοι και οι νηπιαγωγοί με τους μαθητές της τάξης τους, καθώς και όσοι άλλοι ειδικοί ασχολούνται με τα προβλήματα της παιδικής ηλικίας, για να εντοπίσουν παιδιά που παρουσιάζουν δυσκολίες να ανταποκριθούν στις μαθησιακές απαιτήσεις του σχολείου.

Το Αθηνά Τεστ δίνει μια αναλυτική εικόνα της παρούσας κατάστασης του παιδιού σε καίριους τομείς της ανάπτυξης και εντοπίζει συγκεκριμένες περιοχές που είναι ελλειμματικές και χρήζουν ιδιαίτερης διδακτικοθεραπευτικής παρέμβασης" (Παρασκευόπουλος κ.ά., 1999, σ. 7).

Καλύπτει πρωτίστως □ παιδιά ηλικίας 5-9 ετών (δηλαδή νηπιαγωγείου, Α', Β', Γ' & Δ' Δημοτικού), αλλά μπορεί να χορηγηθεί και σε μεγαλύτερα παιδιά, τα οποία παρουσιάζουν "σοβαρές μαθησιακές ανεπάρκειες", ενώ ορισμένες κλίμακες μπορούν να χρησιμοποιηθούν με παιδιά όλων των ηλικιών (Παρασκευόπουλος κ. άλ. 1999).

"Αποτελείται από δεκατέσσερις δοκιμασίες σε μορφή αναπτυξιακών ψυχομετρικών κλιμάκων. Οι κλίμακες αυτές αξιολογούν πλευρές της ανάπτυξης του παιδιού που θεωρούνται κρίσιμες για τη σχολική μάθηση και προσαρμογή" (Παρασκευόπουλος & συν., 1999, σσ. 22).

Οι δεκατέσσερις κλίμακες του "Αθηνά Τεστ" με τη σειρά που χορηγούνται στο παιδί κατά τομείς ανάπτυξης είναι οι εξής :

I. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ Νοητική ικανότητα

- 1. Γλωσσικές αναλογίες
- 2. Αντιγραφική σχημάτων
- 3. Λεξιλόγιο

II. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ Μνήμη ακολουθιών

- 4. Μνήμη αριθμών κοινές ακολουθίες (συμπληρωματική)
- 5. Μνήμη εικόνων
- 6. Μνήμη σχημάτων

III. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ Ολοκλήρωση παραστάσεων

- 7. Ολοκλήρωση προτάσεων
- 8. Ολοκλήρωση λέξεων

IV. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ Γραφο-φωνολογική ενημερότητα

- 9. Διάκριση γραφημάτων
- 10. Διάκριση φθόγγων
- 11. Σύνθεση φθόγγων.

V. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ Νευρο-ψυχολογική ωριμότητα

entaxis

Test ανίχνευσης αναπτυξιακών διαταραχών

12. Οπτικο-κινητικός συντονισμός

13. Αντίληψη "δεξιού-αριστερού"

14. πλευρίωση

Μπορεί να χορηγηθεί με τρεις τακτικές :

την πλήρη χορήγηση

τη βραχεία χορήγηση

την επιλεκτική χορήγηση

{tab=Σελ6}

Παραδείγματα

Πως χρησιμοποιούμε το Denver test

Denver Developmental Screening Test (D.D.S.T.) - 1960 (Αναπτυξιακή Ανιχνευτική Δοκιμασία).

Εξετάζει τέσσερις λειτουργίες :

Αδρή κινητικότητα

Λεπτή κινητικότητα

Γλώσσα

Προσωπική - κοινωνική ανάπτυξη

Ανιχνεύει προβλήματα καθυστέρησης και ψυχοκινητικής ανάπτυξης. Έχει σταθμιστεί από τον κ. I. Τσίκουλα , καθηγητή αναπτυξιακής παιδιατρικής στο Α.Π.Θ.

Αποτελείται από 105 ασκήσεις - ικανότητες γραμμένες κατά σειρά ηλικίας - επιτυχίας για παιδιά από 1 μηνός έως 6 ετών. Οι ικανότητες αυτές είναι χωρισμένες σε 4 τομείς ως εξής :

Αδρή κινητικότης : Η ικανότητα κάθισης , βάδισης

Λεπτοί χειρισμοί και Αντίληψη : Εδώ υπάγονται οι ικανότητες όρασης και χρησιμοποίησης των χεριών (σύλληψη , ζωγραφική).

Γλώσσα - Ομιλία : Εδώ εξετάζονται οι ικανότητες ακοής , ομιλίας , εκτέλεσης εντολών

Κοινωνικότητα : Εδώ υπάγονται οι ικανότητες του παιδιού να αυτοεξυπηρετείται και να συνεργάζεται με τους ανθρώπους.

Για τη χορήγησή του απαιτείται μικρή εκπαίδευση. Ο χρόνος χορήγησής του είναι μόλις 10 λεπτά και γι' αυτό προσφέρεται για ανίχνευση σε μεγάλο πληθυσμό παιδιών.

Κατά μήκος του εντύπου του τεστ , στην άνω και κάτω πλευρά , σημειώνονται οι ηλικίες αρχίζοντας από τον 1ο μήνα έως τον 24ο , κατά μήνα και από το 24ο μήνα έως τον 6ο χρόνο κατά εξάμηνο. Κάθε λειτουργία από τις 105 αποδίδεται στο έντυπο σαν παραλληλόγραμμο που τοποθετείται μεταξύ των ηλικιών που το 25% και το 90% των φυσιολογικών παιδιών επιτυγχάνουν την αντίστοιχη λειτουργία.

Το αριστερό άκρο του παραλληλόγραμμου δείχνει ότι το 25% των φυσιολογικών παιδιών επιτυγχάνουν τη συγκεκριμένη λειτουργία , το προσδιοριστικό σημάδι δείχνει το 50% , το αριστερό άκρο της σκιασμένης περιοχής δείχνει το 75% και η δεξιά άκρη του παραλληλόγραμμου δείχνει το 90% των παιδιών.

25% 50%

75% 90%

{tab=Σελ7}

entaxis

Test ανίχνευσης αναπτυξιακών διαταραχών

Η πορεία της εξέτασης

- Υπολογίζουμε την ηλικία του παιδιού αφαιρώντας την ημερομηνία γέννησης από την ημερομηνία εξέτασης.
- Σημειώνουμε την ηλικία του παιδιού στην άνω και κάτω πλευρά του εντύπου και τραβάμε μία γραμμή ενώνοντας τα δύο σημεία. Η γραμμή αυτή κόβει τους 4 τομείς ανάπτυξης και λέγεται γραμμή της ηλικίας.
- Ξεκινάμε με ασκήσεις μικρότερες ηλικίας προς τα αριστερά της γραμμής και προχωρώντας προς τα δεξιά περνάμε οπωσδήποτε τη γραμμή ηλικίας. Σταματάμε όταν συναντήσουμε 3 αποτυχίες στον ίδιο τομέα. Σε κάθε τομέα πρέπει να έχουμε τουλάχιστον 3 επιτυχίες και 3 αποτυχίες.
- Ξεκινάμε την εξέταση από τον τομέα Κοινωνικότητα , προχωράμε στους λεπτούς χειρισμούς , της ομιλίας και τέλος της αδρής κινητικότητας.
- Σε κάθε παραλληλόγραμμο σημειώνουμε την επιτυχία ή αποτυχία του παιδιού.
- Δίνουμε στο παιδί 3 ευκαιρίες να επαναλάβει την ίδια άσκηση εφ' όσον αποτύχει.
- Καθυστέρηση ενός παιδιού σε μια ικανότητα σημαίνει ότι το παιδί αυτό δεν έχει την ικανότητα που έχουν το 90% των φυσιολογικών παιδιών μικρότερης ηλικίας. Η καθυστέρηση στο έντυπο είναι ένα παραλλ/μο αποτυχίας αριστερά της γραμμής ηλικίας και χωρίς να ακουμπά τη γραμμή αυτή.

Ερμηνεία των αποτελεσμάτων

ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ

Είναι όταν :

α) σε δύο τομείς έχουμε τουλάχιστον 2 καθυστερήσεις στον καθένα ή

β) σε ένα τομέα έχουμε τουλάχιστον 2 καθυστερήσεις και σε ένα άλλο τομέα μια καθυστέρηση και ταυτόχρονα η γραμμή της ηλικίας δεν περνά καμιά επιτυχή ικανότητα.

ΑΜΦΙΒΟΛΟ

Είναι όταν :

α) σε ένα τομέα έχουμε τουλάχιστον 2 καθυστερήσεις ή

β) σε ένα ή περισσότερους τομείς έχουμε μία καθυστέρηση και στους ίδιους τομείς η γραμμή ηλικίας δεν περνά από επιτυχή ικανότητα.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟ

Είναι όταν δεν είναι ούτε παθολογικό , ούτε αμφίβολο. Παιδιά με παθολογικό ή αμφίβολο αποτέλεσμα πρέπει να επανεξεταστούν σε 2 εβδομάδες. Αν το αποτέλεσμα είναι το ίδιο , πρέπει να παραπέμπονται σε παιδίατρο ή άλλους ειδικούς.

1) Πως χρησιμοποιούμε το Memphis test

Είναι κατάλληλο για παιδιά 3 μηνών - 5 ετών. Περιλαμβάνει έξι (6) τομείς οι οποίοι είναι :

Προσωπικές δεξιότητες - Αυτομέριμα

Γενικές Κινητικές Δεξιότητες

Λεπτές Κινητικές Δεξιότητες

Γλωσσικές Δεξιότητες

Γνωσιοαντιληπτικές Δεξιότητες

Κοινωνικές Δεξιότητες

entaxis

Test ανίχνευσης αναπτυξιακών διαταραχών

Και αυτό το test ενδείκνυται για ανίχνευση ψυχοκινητικής καθυστέρησης.

Στο δεξιό άκρο του εντύπου του test αναγράφεται η ηλικία που το παιδί επιτυγχάνει κάθε δραστηριότητα και οι ενδείξεις A (αποτυχία) και E (επιτυχία), οπότε σημειώνουμε την κατάλληλη ένδειξη. Σταματάμε στην τρίτη συνεχόμενη αποτυχία και θεωρούμε ότι η ηλικία του παιδιού στο συγκεκριμένο τομέα είναι αυτή όπου σημείωσε την τελευταία επιτυχία, ανεξάρτητα της χρονολογικής ηλικίας.

3. Σε μια προσέγγιση γνωριμίας με ένα παιδί 5 ετών του ζητάμε να μας ζωγραφίσει τον εαυτό του. Το παιδί σχεδιάζει μερικές γραμμές χωρίς ίχνη ανθρώπινης φιγούρας. Αυτό μας δίνει μια ένδειξη ότι το παιδί έχει κάποιο πρόβλημα και η περίπτωση του χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση.

Ασκήσεις

- 1) Ποια είναι τα πιο σπουδαία χαρακτηριστικά για τον καθορισμό μιας δοκιμασίας ως τεστ ;
- 2) Τι είναι τα τεστ ;
- 3) Πως μπορούν να αξιοποιηθούν τα τεστ ;
- 4) Ποια γνωστά τεστ μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην πρόωμη ανίχνευση αναπτυξιακών διαταραχών

Γλωσσάριο

1. Στάθμιση του τεστ: εφαρμογή μιας δοκιμασίας σε έναν αντιπροσωπευτικό δείγμα με σκοπό την επεξεργασία στατιστικών γνωμόνων (νόρμες), δηλαδή κλιμάκων βαθμολογικής επίδοσης των υποκειμένων του δείγματος.

2. Τυποποίηση του τεστ: Ο ομοιόμορφος τρόπος διεξαγωγής μιας δοκιμασίας, τόσο στη στάση εξεταζομένων και εξεταστή όσο και στις υλικές συνθήκες, και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, ώστε να μην επηρεάζεται από την προσωπική και υποκειμενική εκτίμηση του εξεταστή.

3. Εγκυρότητα του τεστ: Εγκυρότητα του τεστ είναι η ιδιότητά του να μετρά πραγματικά αυτό για το οποίο έχει κατασκευαστεί και όχι κάτι άλλο και διαφορετικό.

4. Αξιοπιστία του τεστ: Η αξιοπιστία είναι βασικό γνώρισμα ενός καλού τεστ. Αφορά τη σταθερότητα με την οποία αξιολογεί αυτό που μετρά. Μια μέτρηση είναι αξιόπιστη όταν δίνει το ίδιο αποτέλεσμα όσες φορές και αν δοθεί στο ίδιο άτομο ή σε άλλο άτομο με τις ίδιες δυνατότητες

{tab=Σελ8}

Βιβλιογραφία

Anastasi A. (1968). Psychological testing (3rd ed.). New York: Macmillan Publishing , Co., Inc.

Bayley N. A. (1969 & 1993). Bayley Scales of Infant Development. New York: Psychological Corporation.

Bender , L. (1938) A Visual Motor Gestalt Test and its Clinical Use . New York: American Orthopsychiatric Association.

Benton, A. (1974). Revised Visual Retention Test. Clinical and Experimental Applications. The Psychological Corporation, (4th ed).

Doll, E. A. (1965). Vineland Social Maturity Scale : Manual of directions (rev. ed.). Circle Pines. M. N :

entaxis

Test ανίχνευσης αναπτυξιακών διαταραχών

American Guidance Service (1 st ed., 1935).

Frankenburg , W. , K. & Dodds , J. B. (1967). The Denver Developmental Screening Test. *Journal of Pediatrics* , 71 , 181 - 191.

Αγγελοπούλου- Σακαντάμη, Ν. (1980). Εφαρμογή της δοκιμασίας Νο 1 της Griffiths στα Ελληνόπουλα. Διδακτορική διατριβή. Θεσπικη.

Αλεξόπουλος, Δ. (1998). Ψυχομετρία. Τ. Α'. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα.

Βάμβουκας, Μ. (1993). Εισαγωγή στην Ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία. Αθήνα : Γρηγόρης.(3η έκδ.)

Γεώργας, Δ., Παρασκευόπουλος, Ι., Μπεζεβέγκης, Η., & Γιαννίτσας, Ν. Δ.(1997). Το Ελληνικό WISC-II. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα.

Κουλάκογλου, Κ. (1998). Ψυχομετρία και Ψυχολογική αξιολόγηση. Αθήνα : Παπαζήση.

Μακαρώνης, Γ. , Παρίσης , Ν. , Λιάνου , Δ. , Αυλωνίτης , Σ. , Παντελάκης , Σ. (1989). Προσαρμογή της αναπτυξιακής δοκιμασίας Denver στα παιδιά των Αθηνών. *Παιδιατρική*, 52, 231 - 242.

Μαντωνανάκη , Γ. , Στυλιανίδου , Γ. , Χαρπαντίδου Σ. , & Τζουμάκα- Μπακούλα, Χ. (1986) Πρακτικός οδηγός εκτίμησης της ψυχοκινητικής εξέλιξης παιδιού ηλικίας μέχρι 2 χρόνων. Δελτίο Α' Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών , 32 , 124 - 129.

Μέλλον, Ρ. (1998). Ψυχοδιαγνωστικές Μέθοδοι. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα.

Μόττη- Στεφανίδη, Φ. (1999). Αξιολόγηση της Νοημοσύνης Παιδιών Σχολικής Ηλικίας και Εφήβων. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα.

Παναγιωτόπουλος , Τ. (1991). Υγεία στην προσχολική ηλικία. Εικόνα νοσηρότητας και ανάγκες Πρωτοβάθμιας φροντίδας και υγείας. Αθήνα : Ίδρυμα Ερευνών για το παιδί.

Παρασκευόπουλος , Ι. , Καλαντζή - Αζίτσι Α. & Γιαννίτσας , Ν. (1999). Αθηνά Τεστ Διάγνωσης δυσκολιών μάθησης : Δομή και χρησιμότητα (εκδ. αναθ.). Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα.

Τσίκουλας Ι. (1983). Μελέτη της ψυχοκινητικής ανάπτυξης των Ελληνοπαιδων από τη Νεογνική μέχρι τη σχολική ηλικία με το Denver Developmental Screening test (D.D.S.T.). Στάθμιση του D.D.S.T. στην Ελλάδα. Θεσπικη.

Frostig M. (1963). Developmental test of visual perception. Los Angeles: Consulting Psychologist's Press.

Gesell, A. & Armtruda, C. S. (1941, 1947). Developmental diagnosis. New York : Harper.

Gordon, N. , Mckinlay, I. (1980). Helping clumsy children. New York : Churchill Livingstone.

Griffiths , M. , I. (1973). Early detection by developmental screening . In Griffiths , M. , I. (ed.).The Young Retarded Child : Medical Aspects of Care 11- 19 . Edinburgh & London : Churchill Livingstone.

1) Το Κέντρο Ακουστικό-Ψυχο-Φωνολογίας : www.tomatis.gr/gr/gcenter.htm
www.soundtherapy.gr/gr/gcenter.htm

entaxis

Test ανίχνευσης αναπτυξιακών διαταραχών

- 2) Σχολική αποτυχία : Συμπεράσματα: <http://162athens.freepage.gr/4.htm>
 - 3) σχολική αποτυχία και αξιολόγηση των μαθητών : <http://162athens.freepage.gr/3.htm>
 - 4) Γραφικά τεστ για το Νηπιαγωγείο : www.rhodes.aegean.gr/gr/sxoleia/kaparelli/graphictests.htm
 - 5) Kids IQ Test E-book : <http://www.childs-iq.com/>
- {/tabs}